

حجاب و عفاف و نقش آنها در امنیت اجتماعی و خانوادگی از منظر قرآن

پدیدآورده (ها) : کاظمی سهلوانی، حسن
علوم قرآن و حدیث :: قرآنی کوثر :: نیمه دوم بهار و نیمه اول تابستان 92، سال 13 - شماره 46
از 149 تا 159

آدرس ثابت : <https://www.noormags.ir/view/fa/articlepage/984207>

دانلود شده توسط : مرکز مشاوره

تاریخ دانلود : 09/06/1398

مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی (نور) جهت ارائه مجلات عرضه شده در پایگاه، مجوز لازم را از صاحبان مجلات، دریافت نموده است، بر این اساس همه حقوق مادی برآمده از ورود اطلاعات مقالات، مجلات و تألیفات موجود در پایگاه، متعلق به "مرکز نور" می باشد. بنابر این، هرگونه نشر و عرضه مقالات در قالب نوشتار و تصویر به صورت کاغذی و مانند آن، یا به صورت دیجیتالی که حاصل و بر گرفته از این پایگاه باشد، نیازمند کسب مجوز لازم، از صاحبان مجلات و مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی (نور) می باشد و تخلف از آن موجب پیگرد قانونی است. به منظور کسب اطلاعات بیشتر به صفحه قوانین و مقررات استفاده از پایگاه مجلات تخصصی نور مراجعه فرمائید.

پایگاه مجلات تخصصی نور

www.noormags.ir

حجاب و عفاف و نقش آنها در امنیت اجتماعی و خانوادگی از منظر قرآن

حسن کاظمی سهلوانی^۱

چکیده

کنکاشی تاریخی از حجاب و عفاف و بررسی اعتقادی آن در کلام نورانی وحی و بازتاب آن در کلام معصومین (ع) خاطر نشان می‌سازد که گوهر حجاب و عفاف با کرامت انسان عجین شده و در فطرت خدا جوی انسان ریشه دارد. سلامت اخلاقی جامعه که پلکان ترقی و تعالی همه جانبه اجتماع در همه ی ابعاد آن می‌باشد آنچنان با حجاب و عفاف گره خورده که نمی‌توان از موضوع امنیت اجتماع سخن گفت و عفاف و حجاب را در آن لحاظ نکرد. این دو کفه ی سعادت انسانی اتحادشان گوهر کمال و عنصر شایستگی قرب یافتن را به ارمغان می‌آورد. این موجز مقال با بضاعت مزجات خویش در پی آن است که در سایه سار الطاف الهی و به مدد عنایت فاطمی مقوله پر اهمیت امنیت اجتماعی و رابطه آن با حجاب و عفاف را از نگاه دُخت آفتاب، حضرت فاطمه (س) بررسی نموده و پرتوی از این نور روشنی بخش و هدایت گر را در آینه عبارات بازتاب دهد. بدین منظور با محوریت کلام فاطمی به عنوان محور اهل کسا و با تمسک به سخنان با برکت خمسه طیبیه پنج مدخل در این موضوع مورد توجه قرار گرفته است

۱- حجاب حفظ امنیت اجتماعی و ضامن آرامش روانی

۲- حجاب رهایی از دام های شیاطین جنی و انسی

۳- حجاب سند هویت، سر سلامت

۴- حجاب سنگ استحکام بنیان خانواده

۵- امنیت اجتماعی در گرو امر به معروف و نهی از منکر

کلید واژه

عفاف و حجاب، امنیت اجتماعی، زن و آرامش روان، ناهنجاریهای اجتماعی، امر به معروف و نهی از منکر

۱- دانشجوی دکترای رشته زبان و ادبیات عرب (واحد علوم و تحقیقات تهران)

۱- حجاب حفظ امنیت اجتماعی و باعث آرامش روانی

قرآن کریم در بیان فضیلت حجاب و ثمره اجتماعی و فردی آن می فرماید: ((یا ایها النبی قل لا زواجک و بناتک و نساء المؤمنین یدنین علیهن من جلابیبهن ذلک ادنی ان یعرفن فلا یؤذین و کان الله غفورا رحیما)). (احزاب، ۵۹) ای پیامبر به همسران و دختران و زنان مومنان بگو: جلابیها (روسری بلند) خود را بر خویش فروافکنند. این کار برای اینکه شناخته شوند و مورد آزار قرار نگیرند بهتر است (اگر تا کنون خطا و کوتاهی از آنها سرزده توبه کنند) خداوند همواره آمرزنده رحیم است.

(مکارم شیرازی- ص ۴۲۶) با دقت در آیه فوق به صراحت درمی یابیم که خداوند حفظ گوهر عفت شخصیت و کرامت زن را در حجاب و پوشش قرار داده و آنرا آرامش و امنیت و آسایش برای زنان معرفی کرده است چراکه شناخته شدن زن به کرامت و عفت و عصمت و از طرفی سپر قرار دادن حجاب برای حفظ این کرامت بیانگر این موضوع است که خواست روحی و روانی زن که همانا حفظ آرامش است محقق نخواهد شد مگر با پوشش و حجاب.

حضرت زهرا(س) که خود الگو و اسوه تقوا و عفت و عصمت و مصداق یک انسان کامل و یک معصومه مطهره است و از زاویه ایی دیگر خطاب این آیه نیز واقع شده است. می فرماید: ((خیر للنساء ان لایرین الرجال ولا یراهن الرجال)) آنچه برای زنان نیکو است اینکه ((بدون ضرورت)) مردان نامحرم را نبینند و نامحرمان نیز او را ننگرند. (دستی ص ۱۴۳)

آری اختلاط زنان و مردان و عدم رعایت حریم عفاف و پوشش موجب خودنمایی و عرضه زینت و زیور زنان شده و از طرفی موجب جلب و کشش مردان به سوی زنان و این امر موجب اتلاف انرژی فعال و پویای جامعه در امور شهوانی و جنسی و هدررفت وقت و اتلاف عمر خواهد بود و به تبع آن باعث تزلزل پایه های استحکام نظام خانواده شده و جامعه را دچار هرج و مرج و نا آرامی می کند.

شهید مطهری باتکیه بر آیه مذکور در کتاب مسئله ی حجاب خود بیان می دارد که: ((مطلبی که از این آیه استفاده می شود و یک حقیقت جاودانی است اینست که زن مسلمان باید آنچنان در میان مردم رفت و آمد کند که علائم عفاف و وقار و سنگینی و پاکی از آن هویدا باشد و با این صفت شناخته شود و در اینوقت است که بیمار دلان که دنبال شکار می گردند از آنها مایوس می گردند)) (مطهری ص ۱۷۷) رابطه پوشش و آرامش روان و امنیت اجتماعی آنقدر درهم تنیده و مستحکم است که حضرت زهرا(س) حتی جسد زن را نیز موجب برهم زدن این آرامش و امنیت دانسته و نسبت به نحوه ی برخورد مردم با جسد

زن نیز اعتراض و گلایه دارند و می فرمایند: ((انی قد استقبحت ما یصنع بالنساء انه یطرح علی المراه الثوب فیصفها لمن رای فلاتحملینی علی سریر ظاهر استرینی سترک الله من النار)) من بسیار زشت می دانم که (جنازه) زنان پس از مرگ بر روی تابوت رو باز گذاشته و بر روی آن پارچه ای می افکنند که حجم بدن را برای بینندگان نمایش می دهد. مرا بر روی تابوت آنچنانی نگذار و بدن مرا بپوشان که خدا ترا از آتش جهنم بازدارد. (دستی ص ۸۴)

اینکه حضرت زهرا(س) اینقدر نسبت به ستر و پوشش اندام زنان وعدم جلوه گری زیبایی های اندامی آن حساسیت داشته حتی جنازه ی یک زن را محرک برای برهم زدن آرامش روانی مردانی دانسته و از ظرفی موجب خشم و غضب خدا بر زن و ورود او به آتش می داند حکایت از همبستگی و پیوستگی شدید میان آن دو موضوع یعنی حجاب و آرامش روانی دارد.

امیر بیان حضرت امیرالمومنین علی(ع) نیز در این راستا می فرمایند: ((واکف علیهن من ابصارهن بحجابک ایاهن فان شده الحجاب ابقی علیهن ولیس خروجهن من ادخالک من لایوثق به علیهن)) زنان را روی پوشیده دار تا چشمشان به مردان نیفتد، زیرا حجاب زنان را بیش از هر چیز از گزند نگه دارد. خارج شدنشان از خانه بدتر نیست از اینکه کسی راکه به او اطمینان نداری به خانه درآوری. (آیتی ص ۶۷۸)

۲- حجاب رهایی از دام های شیاطین جنی و انسی

مکتب های الحادی و مادی همواره بدنبال اسیر کردن انسان در دام دنیاگرایی و افتادن وی در صید فمینستی هستند لذا با تبلیغات زهرآگین و مسموم خود روزه روز بر خودنمایی و مانکن شدن و جلوه گری و مدگرایی و عریان سازی زنان افزوده و در تلاشند تا هر چه بیشتر با اصالت دادن به دنیا و دنیاگرایی انسان و خصوصا در این زمینه زنان را از فطرت خداجویی و خداگرایی خویش دور سازند و او را به امور پست و کم ارزش دنیا سرگرم سازند و این در حالی است که در مکتب الهی قرآن هدف آفرینش انسان قرب الی الله و رسیدن به رضوان و خشنودی خداست تا آنجا که قرآن آنرا حیات دانسته و نقطه ی مقابل آن یعنی اسیر دنیا شدن و فرورفتن در باتلاق هوی و هوس را نیستی و ممات می شمارد. ((یَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اسْتَجِيبُوا لِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ إِذَا دَعَاكُمْ لِمَا يُحْيِيكُمْ...)) (انفال، ۲۴) ای کسانی که ایمان آورده اید. خدا و پیامبرش را اجابت کنید هنگامی که شما را به سوی چیزی می خواند که شما را حیات می بخشد. (مکارم شیرازی، ص ۱۷۹)

گرایش سیری ناپذیر انسان به مظاهرمادی حیات وغافل شدن از حیات طیبه همواره اضطراب، استرس، هیجان، سرخوردگی وسرانجام یاس و ناامیدی را بدنبال داشته و بر دامنه ی نا آگامی های روانی و دور شدن وی از ساحل آرامش روان می افزاید. گسترش روز افزون خودکشی وهمچنین افزایش بی رویه تولید ومصرف قرص های آرامبخش اعصاب وروان همه وهمه حکایت ازفقدان آرامش دارند که برای انسان مادی درغرب بعنوان یک آرزو مطرح است. دراین بین آسیب پذیری وسهم زنان از مردان بیشتر بوده و امار روبه رشد تجاوز، قتل وتعدی به عنف وجنایت علیه زنان و رواج پدیده ی زشت ومذموم تجارت زنان بیانگر عمق فاجعه خسارت بار دوری انسان از معنویت است. قدر متیقن اینکه علاج ودرمان این بلای مصیبت بار جز با روی آوردن به تعالیم الهی واز آن جمله بهادادن وارج گذاشتن به فرهنگ عفاف وحجاب درنظام خانواده واجتماع چیز دیگری نیست.

پیامبر اکرم (ص) دراین باره فرموده ایی بس گرانسنگ دارند که :

((حکایت زنی که در زینت خویش دامن کشان ازخانه بیرون رود چون ظلی است در روز قیامت که نور ندارد.)) دکتر محمدرضاشرفی درذیل این فرمایش نورانی پیامبر بیان می دارد که: ازاین روایت می توان نتیجه گرفت که:

۱- عدم رعایت پوشش مناسب، زنان را تا آستانه نابودی معنوی سوق می دهد.

۲- مردانی که باید حجایی یابی حجایی همسرشان همراهی می کنند آنها نیز در معرض خطر عذاب الهی هستند.

۳- زنانی که باظاهر آرایبی خود از منزل خارج می شوند در معرض نابودی آخرت خویش می باشند. (شرفی ص ۱۰۵)

پیامبر اکرم (ص) به حضرت صدیقه طاهره فرمود: دخترم آیا دوست داری دعایی را به تو بیاموزم که هیچ کس آنرا نمی خواند مگر آنکه خواسته های او تحقق یابد؟ حضرت فاطمه(س) درپاسخ پدر فرمودند: ((**یا ایت لهذا احب الی من الدنیا وما فیها**)) پدر جان. چنین دعایی از دنیا و آنچه در آن

است نزد من محبوب تر است. (دشتی ص ۱۳۳)

همچنین در دعاهایی که از حضرت زهرا(س) است اوج عظمت این بانوی دوسرا در توجه به معنویت وخداگرایی و بی اعتنایی به دنیا ومظاهر فریبنده ی آن در حرف حرف این ادعیه ظاهر وهویداست از آن جمله است: **(اللهم قنعنی بما رزقتنی واسترنی وعافنی ابدا ما بقیتنی.....)** (فتاحی ص ۲۷۵) خداوندا! مرا به آنچه روزی ام کرده ای قانع بدار ومرا بیوشان وتا زنده هستم عافیت عطا کن مرا. آری انسانی که لذت معنویت را چشیده باشد غم هاواندوه ها، ومشکلاتش اندک شده واز طرفی روابط اجتماعی

چنین فردی نیز بهبود یافته و درنگاهی دیگر این بهبود منجر به روابط اجتماعی نهایتاً اصلاح اجتماع می‌گردد. امام سجاد (ع) در باب توجه به معنویت و گرایش به لذت‌های معنوی می‌فرماید: ((الهی من ذا الذی ذاق حلاوةً محبتک فرام منک بدلا ومن ذا الذی انس بقربک فانبعی عنک حولا)) خدایا کیست که شیرینی محبت تو را چشید و در صدد جانشینی تو باشد؟ و کیست که به قرب تو انس گرفت و دل به جای دیگر داد؟

۳- حجاب سنگ استحکام بنیان خانواده

اسلام بها وارزش خاصی را برای خانواده به عنوان کانون شکل‌گیری اجتماع قائل است تا جایی که نبی مکرم اسلام حضرت رسول (ص) می‌فرماید: در اسلام هیچ بنایی نزد خداوند محبوب‌تر از ازدواج نیست. (صدوق ص ۴۰۹) این فرمایش نورانی ارزشمندی نهاد خانواده را بیان می‌دارد. اسلام می‌خواهد که گوهر آفرینش زن با تمام زیبایی‌ها، طنازی‌ها، دلبری‌ها و مطلوب بودن‌هایش در چارچوب نظام خانواده محصور بوده و در عرصه اجتماع تاخت و تازی نداشته باشد و تمام التذاذها و لذت‌های جنسی محدود به خانه باشد و به اجتماع کشیده نشود.

شهید مطهری (ره) در این باره می‌فرماید: ((اختصاص یافتن استمتاع‌ها و لذت‌های جنسی به محیط خانوادگی و در کادر ازدواج مشروع، پیوند زن و شوهری را محکم می‌سازد و موجب اتصال بیشتر زوجین به یکدیگر می‌شود)) (مطهری، ص ۸۹)

آری بسیاری از اخلاقات خانوادگی ناشی از حس بدبینی مردهاست و این حجاب است که جلوی این سوء ظن‌ها را گرفته و مرد را اطمینان می‌دهد که زن اوزیاست و فقط متعلق به اوست و زن هم اطمینان می‌یابد که در دل مرد و همسرش جای دارد و چشم مرد و همسرش به جای دیگر و دنبال زن دیگری نیست و این عشق و دلدادگی مرد و زن است که خانه را کانون مهر و محبت و تجلی‌گاه رحمت و عطف می‌سازد و آنچنان دلبستگی به طرفین می‌دهد که هر لحظه برای رسیدن به خانه و در کنار هم و با هم بودن لحظه شماری کرده و شتاب می‌کنند.

حضرت راضیه مرضیه (س) در باب اهمیت خانه و نقش زن در نظام خانواده، خانه را نردبان و معراج زن برای قرب الهی می‌دانند و می‌فرماید: ((أدنی ماتکون من ربها ان تلزم قعر بیتها)) ((آن لحظه‌ای که زن در خانه‌ی خود می‌ماند (و به امور زندگی و تربیت فرزندی پردازد) به خدا نزدیکتر است.)) (دشتی، ص ۱۴۵)

امروزه آمارها حکایت از آن دارند که بین افزایش برهنگی زنان در جامعه و طلاق رابطه مستقیمی وجود دارد، که این موضوع زنگ خطری است برای استحکام و قوام خانواده چرا که هرگاه حجاب مورد بی توجهی و حتی گاهی بی مهری واقع شود، با افزایش زنان بزرگ کرده و آرایش نموده در سطح اجتماع، چشم چرانی نیز در جامعه رشد کرده و همین دروازه چشم راه را برای بروز فساد و ناهنجاریها ی اخلاقی باز کرده و چونان سیل بنیان کنی نظام مقدس خانواده را متلاشی می کند چراکه به قول شاعر:

دست نظر رشته کش دل برود

دل برود، چشم چومایل بود

ویابه قول باباطاهر که :

که هرچه دیده بیند دل کند یاد

زدست دیده ودل هر دو فریاد

امام صادق (ع) این خطر بنیان برانداز را برای جامعه هشدار داده و می فرماید: ((النظر سهم من سهام ابلیس مسموم و کم نظرة أورثت حسرة طویلة)) نگاه تیری است زهر آلوده از ناحیه شیطان، چه بسیارند نگاههایی که بعد ها حسرتها و تأسفهای طولانی به دنبال خود آورده اند. (مطهری، ص ۲۳۸)

آری حجاب همچون واکسنی است که در جامعه ناگیری و مصونیت فحشا و فساد را سبب شده و باعث استحکام بنیان خانواده می شود و عشق و رحمت را که در سایه ی ازدواج حاصل شده حفظ و حراست می کند. ((ومن آیاته ان خلق لکم من انفسکم ازواجاً لتسکنوا الیها وجعل بینکم مودة ورحمة)) (روم، ۲۱) و از نشانه های او اینکه همسرانی از جنس خودتان برای شما آفرید تا در کنار آنان آرامش یابید و در میانتان مودت و رحمت قرارداد. (مکارم شیرازی، ص ۴۰۶)

۴- حجاب سندهویت، سر سلامت

از جمله عوامل برهم زنده امنیت اجتماعی و آرامش روانی افراد در جامعه بزه کاری جرم و جنایت است، در جوامع امروزی هزینه های زیادی در باب جلوگیری از جرم و جنایت در جامعه انجام می شود که از آن جمله می توان هزینه ی اداره ی امور امنیتی و انتظامی جامعه، هزینه آموزش افراد، هزینه نگهداری، آموزش و تربیت مجرمان و... را نام برد. هرچه جوامع از تعالیم الهی فاصله گرفته و ریسمان ایمان به خدا را از چنگ خویش جدا کرده است به همان نسبت خسارت ها و بحران های آن جامعه نیز افزایش یافته است. یکی از پدیده های نازیبا ی جوامع غربی و بطور کلی جوامع دور مانده از تعالیم الهی

فرزندان نامشروع در جامعه است که بخش عظیمی از آنها منشاء بزه کاریها می باشند، رشد امارجنایت، رشد آمارسقوط جنین، رشد تجاوز و تعدی به زنان و... در چنین جوامعی همه و همه حکایت از آن دارند که زنان بی حجاب طعمه ای شده اند در دامی و خود نیز در این دام اسیر و گرفتار شدند. حجاب، زن را از ابتدال و موقعیت یک عروسک فرنگی و کالای بی ارزش در آورده و شخصیت واقعی اش را به او باز می گرداند. در واقع می توان چنین عنوان کرد که زن بابتی حجابی خود طعمه ای خوبی برای هوسرانی مردان بی قید و بند شده و از هویت واقعی و کرامت انسانی خویش سقوط کرده و به ورطه ای فحشا و بی بندوباری سقوط خواهد کرد.

به گونه ایی که نقل است از یک جوان غربی پرسیدند چرا ازدواج نمی کنی؟ در پاسخ گفت: ((وقتی هر روز شیر تازه می توانم تهیه کنم، چرا گاو در خانه بیاورم؟ در این دیدگاه زن بی حجاب ابزار و اسبابی است برای خاموش ساختن لهیب شعله های شهوت مرد که در صورتیکه نتواند آنرا به دست آورد به خشونت و تجاوز و تعدی، قتل... روی خواهد آورد.

پس حجاب سندی است که هویت فکری، اعتقادی و حتی فطری زن را ثابت کرده و از طرفی مانعی است برای طرد و رد نگاه های آلوده و دام های گسترده شهوت جنسی مردان بی قید و بند. از جمله آثار زیانبار روابط نامشروع که به تبع بی حجابی در جوامع پدید آمد می توان به ۱- بی هویتی نسل ها ۲- انهدام نظام خانواده ۳- آنارشیم و هرج و مرج جنسی ۴- ایدز و سایر بیماریهای جنسی اشاره کرد پس در یک کلام می توان گفت حجاب راز سلامت اخلاقی، بهداشتی و اعتقادی جامعه است.

اسلام رعایت حجاب را یک مرز اعتقادی دانسته و آنرا خط قرمز عقیدتی معرفی می کند. آیه الله جوادی آملی در کتاب زن در آینه ی جلال و جمال با اشاره به این موضوع می فرماید: ((حجاب زن مربوط به زن نیست که بگوید صرف نظر کردم، مربوط به مرد نیست که بگوید من راضیم، مربوط به خانواده نیست تا اعضای خانواده رضایت بدهند، حجاب زن حق الهی است.)) (جوادی آملی، س ۴۳۹) لذا پیامبر اکرم می فرمایند: ((جهاد المرأة حسن التبعل)) جهاد زن، شوهرداری شایسته است.

و دخترش حضرت فاطمه (س) نیز از کور و نابینا رو گرفته و حجاب خویش را در حد کمال در مقابل یک بیگانه و نامحرم رعایت و لحاظ می نماید و در پاسخ پدرش که می فرماید این مرد کور و نابینا است اظهار می دارد که: پدر جان! اگر او مرا نمی بیند، من اورامی بینم و او بوی زن را استشمام می کند.

۵- امنیت اجتماعی و آرامش روانی در گرو امر به معروف و نهی از منکر

آنچه لازم است در بخش انتهایی این مقال بدان اشاره کرد موضوع چگونگی حفظ و تثبیت آرامش روانی و امنیت اجتماعی است با توجه به اصل حجاب و عفاف، بدنیست در درآمدین موضوع بار دیگر حیطه های حجاب را با توجه به آیات نورانی قرآن و کلام نورانی ائمه (علیهم السلام) یاد آور شویم، آنگاه مبحث وظیفه فرد و اجتماع را در قبال هر حیطه معین کرده و از کلام دُر نشان فاطمی برای آن شاهدهی معین کنیم. در سننامه و منشور حجاب در دوسوره ی احزاب و نور بصورت اخص ذکر گردیده که در مباحث قبل با تکیه بر آیات سوره احزاب مواردی را خاطر نشان ساختیم. اکنون به نگاهی اجمالی به آیه ۳۱ سوره ی مبارکه نور درمی یابیم که خداوند مردان و زنان را فرمان می دهد که :

۱. هر مسلمانی اعم از زن و مرد باید از چشم چرانی و نظر بازی اجتناب کند.
 ۲. هر مسلمانی اعم از زن و مرد باید پاکدامن بوده و خود را از نامحرمان بپوشاند.
 ۳. زنان باید با حفظ پوشش خود را از دیگران مخفی داشته و موجب تحریک و جلب توجه مردان نگردند.
 ۴. زنان به گونه ای راه روند که زینت هایشان آشکار نشود.
 ۵. توبه و بازگشت به سوی خدا را سرلوحه ی زندگی خویش قرار دهند.
- همچنین قرآن در سوره ی احزاب موارد دیگری را در راستای حفظ حریم عفاف و حجاب گوش زد می کند که عبارتند از:

۱. در سخن گفتن با لحن نرم و ملایم و محرک و بصورت کرشمه دار سخن نگویند.
 ۲. با خود نمایی، زیور آرایش، طنزازی و جلوه گری در جامعه ظاهر نشوند.
 ۳. پوشش مناسب و بلند و حفظ کننده داشته باشند که موجب شناخت آنها به نجابت و عفت خواهد بود.
- با تدبیر در آیات مذکور درمی یابیم که قرآن دامنه ی حجاب و عفاف را در چند حیطه زیر متذکر و خاطر نشان می کند:

۱) حیطه ی گفتاری، زبانی:

قرآن با خطاب ((فلاتخضعن بالقول فیطمع الذی فی قلبه مرض و قلن قولا معروفا)) (احزاب، ۳۲) پس به گونه ای هوس انگیز سخن نگویند که بیمار دلان در شما طمع کنند، و سخن شایسته بگویند. (مکارم شیرازی، ص ۴۲۲)

۲) حیطه ی رفتاری، حرکتی

((وقرن فی بیوتکن ولاتبرجن تبرج الجاهلیة الاولى)) (احزاب، ۳۳) ودرخانه های خودبمانید

وهمچون جاهلیت نخستین (درمیان مردم) ظاهرنشوید. (مکام شیرازی، ۴۲۲)

۳) حیطة ی شناختی ، نگرشی

((یابنی آدم قدانزلنا علیکم لباساً یواری سوءاتکم وریشاً ولباس التقوی ذلک خیر)) (اعراف، ۲۵)

ای فرزند آدم! لباسی را برای شما فرستادیم که اندام شما را می پوشاند ومایه ی زینت شماست؛ اما لباس پرهیزگاری بهتر است.

حال باید دید وظیفه ی افرادو جامعه درقبال این سه حیطة درباب حجاب وعفاف چیست تا هم جامعه اسلامی وظیفه خویش راانجام داده باشد وهم اجتماع ازآسیب ها و آفات فرهنگی و بی حجابی درامن بماند.قبل ازاینکه بخواهیم وظایف و اقدامات پیشگیرانه را بیان کنیم به هشدارهای امام باقر(ع) گوش می سپاریم که حساسیت و ارزش اقدام و عمل خود را بیش تر درک کنیم.

شاگردان درمکتب درس امام باقر(ع)سوالات خودرا مطرح می کردند،شخصی پرسید جاهلیت نخستین کدام است و آیا جاهلیت دیگری هم هست. حضرت پاسخ فرمودند: به زودی جاهلیت دیگری خواهد آمد،آنگونه که ازجدم پیامبراکرم(ص) شنیدم جامعه اسلامی گرفتارسه دوره ی خطرناک خواهند شد.که خطرهردوره ازدوره ی قبل فجیع تر خواهد بود. پیامبر(ص)فرمودند: چگونه است شمارا آنگاه که زنان شما فاسد شده وجوانانتان نیز فاسد می شوندوشما امر به معروف و نهی ازمنکر نمی کنید؟ اصحاب پرسیدند یا رسول الله آیاچنین می شود؟ فرمودند ازاین هم بدتر می شود. روزگاری که به بدفرمان می دهید و از نیک بازمی دارید شما را چه می شود؟ بازعرض شد آیاچنین می شود؟ فرمودند: بدتر ازاین هم می شود. چگونه می شوید روزگاری که نیکی هادر نظرتان بد وزشتی ها در نظرتان نیک جلوه می کند؟(معین، ص ۱۲۲، شماره ۲۶ مجله کوثر) اکنون با دریافت دوره های خطرناک پیش روی جامعه اسلامی، رسالت و مسوولیت دینی افراد جامعه روشن و هویداست وآن نیست مگر پرداختن به واجب دینی امر به معروف ونهی ازمنکرو بی تفاوت نبودن نسبت به آن ودرنهایت واکنش نشان دادن نسبت به اموراجتماعی تا هم آرامش افراد بدست آید وتضمین گردد که اگرچنین شد آرامش جامعه وامنیت اجتماعی نیزحاصل خواهد آمد وتعالی وترقی ، نشاط وخرمی درجامعه تحقق خواهد یافت. بدین منظور باید که

• ۱) نگرش جامعه به مسائل عفاف وحجاب را تغییر داد وبا دانش افزایی آنهاقدرت تمیزاکثریت از

حقیقت رادر آنها ایجاد کرد که به دنبال مد گرایی والگوگیری از فرهنگ منحط غرب نباشند وهمرنگ جماعت واكثریت نشوند .

۲۰) معنویت وحفاظت ازمرزهای عقیدتی را با ابزارهای رسانه ای ،ماهواره ای ، فضای مجازی وهنر وادبیات تقویت کرد و آگاهی معارف الهی رادر مردم افزایش داد .

۳۰) ازدوران کودکی باتبیین وترویج الگوی حجاب به ویژه نوع برتر آن زمینیه ی آشنایی کودکان رافراهم کرد.

۴۰) دربرنامه های سیما بازنگری واصلاح جدی صورت گیرد بصورتی که نقش های اول ، مثبت و سازنده به افراد باحجاب داده شده و از ظهورخانم ها با آرایش و متدهای غربی جلوگیری کرد.

۵۰) در ادارات و سازمان ها از اختلاط کارمندان مرد وزن جلوگیری کرد.

۶۰) ازدواج رادر سطح جامعه تسهیل کرد . بصورتی که سن ازدواج پایین بیاید وموانعی همچون خدمت، تحصیل و.... برطرف شده وبرای آن چاره اندیشی شود.

نتیجه

آنچه ازاین موجز مقال می توان دریافت اینکه آرامش روانی افراد وامنیت اجتماعی ازمولفه های پیوند خورده با وضعیت پوشش، حجاب وعفاف افراد آن جامعه است . چراکه میل جنسی اگر در مسیر مشروع خود یعنی ازدواج هدایت نشود باوسوسه شیطان وهمچنین بسترسازی زنان باطنازی وخود نمایی، آرایش کردن ها ودریک کلام ملعبه دست مردان بی قید وبند شدن ، چنان آتشی بر خواهد افروخت که فردو جامعه از آسیب آن درامان نخواهد بود.

برای پرهیز از آسیب های خطرناک و ویران کننده برهنگی وبی عفتی در جامعه باید به فطرت الهی خودمراجعه کرد و بازگشت وتوبه نمود وبه تعالیم انسان ساز قرآن گردن نهادو آنها را اجرا کرد که بخشی ازاین فرامین دراین مقاله عنوان شده است . همچنین همه آحاد افراد جامعه ومسوولین باید به اصل الهی و واجب امر به معروف ونهی از منکر بپیش از پیش توجه و اهتمام کنند چراکه نپرداختن به این مهم خسارت های غیرقابل جبرانی رابدنبال خواهد داشت. دیگر نکته اینکه بی بندوباری ، بی عفتی ظلمی بزرگ است که افراد هم در مقام اعتقاد وهم در مقام عمل به خود وخدا و جامعه روا می داند ، زیرا که حجاب قانون الهی است وعدم رعایت آن ظلم به خدا و همچنین ظلم به تک تک افراد جامعه است که حقوق افراد آن پایمال می شود و از طرفی ظلم به خوداست که خداوند می فرماید :

«ان الله لا يظلم الناس شيئاً ولكن الناس انفسهم يظلمون» (یونس، ۴۴) خداوند هیچ به مردم ستم نمی کند ، ولی این مردمند که به خویشان ستم میکنند . (مکارم شیرازی، ص ۲۱۴)

فهرست منابع و مآخذ

- ۱- قرآن کریم ، ترجمه ناصر مکارم شیرازی
- ۲- نهج البلاغه ، ترجمه عبدالمحمد آیتی
- ۳- دشتی ، محمد ، فرهنگ سخنان فاطمه زهرا (س) ، انتشارات امیرالمومنین (ع) ، قم - ۱۳۸۹
- ۴- شرفی ، محمدرضا ، روشهای کاربردی امر به معروف ونهی از منکر، پیام آزادی تهران - ۱۳۸۶
- ۵- دهقانی ، محسن ، منطق کرامت زن، شهاب الین ، قم ، ۱۳۸۶
- ۶- محمدی ری شهری ، محمد ، تحکیم خانواده از نگاه قرآن وحديث ، دارالحدیث، قم ، ۱۳۸۷
- ۷- فصلنامه قرآنی کوثر، شماره ۲۶ ، به مدیرمسئولی محمدرضا علاءالدین
- ۸- فتاحی ، سیدحمید ، خطبه حضرت فاطمه ، ظهور، میرفتاح ، بدون مکان ، ۱۳۸۶
- ۹- رحمتی شهرضا، محمد، چه بگوئیم؟ ، انتشارات جوانان موفق، قم، ۱۳۹۰
- ۱۰- جوادی آملی، عبدالله ، زن درآینه جلال وجمال ، نشر اسراء ، قم ، ۱۳۸۱
- ۱۱- ----- ، مفتایح الحیاء ، نشر اسراء ، قم ، ۱۳۹۱
- ۱۲- مطهری ، مرتضی ، مسئله حجاب ، صدرا ، قم ، ۱۳۷۶
- ۱۳- برقی ، سید یحیی ، چکیده ی اندیشه ها، قم ، ۱۳۶۷
- ۱۴- لقمانی ، احمد ، الگوهای ناب در نگاه دختر آفتاب ، عطرسعدت ، قم ، ۱۳۸۰
- ۱۵- صفری چافی ، حلیمه ، الگوهای رفتاری حضرت فاطمه (س) ، میراث ماندگار ، قم ، ۱۳۸۸